

Wat de Omgevingswet betekent voor het mobiliteitsdomein

De Omgevingswet is één samenhangende wet over de gehele fysieke leefomgeving, en heeft dus ook betrekking op mobiliteit. Doel van de invoering van de wet is onder andere het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht en het bereiken van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving (lees [hier](#) meer over de uitgangspunten en doelen). Mobiliteitsprofessionals in gemeenten en provincies moeten aan de slag, wil het in 2020 klaar staan voor de invoering.

Vanuit verschillende publieke organisaties waar wij actief zijn, merken we dat de invoering van de wet nog maar beperkt leeft bij professionals in het mobiliteitsdomein. In het mobiliteitsdomein voelt het, meer dan elders, als iets dat ver weg in de toekomst ligt. Daarnaast is de Omgevingswet ruimtelijk georiënteerd. Daardoor valt ons op dat het kennisniveau bij mobiliteit nog relatief laag is in vergelijking met bijvoorbeeld fysieke leefomgeving. Daarom des te belangrijk om scherp te maken wat het voor de medewerkers van mobiliteit betekent. Deze blog levert daar een bijdrage aan, door in te gaan op een drietal verandertema's: 1) juridisch en instrumenteel; 2) mensen en organisatie en 3) digitalisering en informatie.

1. Juridisch en instrumenteel

Provincies zijn verplicht om één omgevingsvisie en één omgevingsverordening op te stellen voor de hele fysieke leefomgeving en alle provinciale kerntaken. Ook gemeenten moeten straks bij de invoering een omgevingsvisie hebben, en daarnaast een omgevingsplan waarin alle decentrale regels staan. Dat betekent dat de omgevingsvisie de nu nog aparte (sectorale) visies, en het omgevingsplan de bestemmingsplannen vervangt. De mobiliteitsvisie, die veel gemeenten en provincies hebben, gaat straks dus over in de omgevingsvisie. Inhoudelijk betekent dit dat de verbinding met andere beleidsthema's gezocht moet worden, om integraliteit te bereiken en slimme afwegingen te maken. Bijvoorbeeld met thema's als gezondheid en leefbaarheid (geluidshinder, luchtverontreiniging, uitstoot en verkeersveiligheid), energietransitie en duurzaamheid, woningbouw (waar komen woonwijken en wat betekent dat voor het wegennet en het OV-netwerk?) en veiligheid.

2. Organisatie en mensen

De Omgevingswet vraagt om integrale samenwerking en belangenafweging met andere beleidsdomeinen. In de praktijk zien we dat dit voor mobiliteit nog niet vanzelfsprekend is. Het mobiliteitsdomein is van oudsher gericht op projectmatig werken. Dat is ook nodig om complexe, grote en dure infrastructurele projecten te realiseren. Dit staat evenwel op gespannen voet met de doelen en uitgangspunten van de Omgevingswet, bijvoorbeeld het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving of integraal denken en werken. Er is dus een andere manier van werken nodig, met andere houding en gedrag van medewerkers. De andere manier van werken zit hem naast integraliteit in:

- handelen vanuit het principe van “nee, tenzij” naar “ja, mits”
- het maken van integrale afwegingen (bestuurlijke afwegingsruimte) i.p.v. strak projectmanagement
- het bieden van lokaal maatwerk (ruimte voor lokale ambities) en ruimte geven aan partners
- participatie

Wat de Omgevingswet betekent voor het mobiliteitsdomein

- regionale en ketensamenwerking

De Omgevingswet gaat dus ook over een andere wijze van organiseren, meer faciliterend en in samenwerking met de keten. Dat sluit aan op de beweging die veel gemeenten en provincies al inzetten.

3. Digitalisering en informatie

Tot slot ligt er een digitaliseringsopgave. Zo zijn er digitale standaarden ontwikkeld die een objectgerichte opzet van het instrumentarium vereisen. Dat moet er voor zorgen dat straks met één druk op de kaart alle regelgeving en informatie inzichtelijk is. In de Omgevingswet staat de gebruiker centraal en toegankelijke teksten zijn daarbij belangrijk.

Om dat te bewerkstelligen zijn gemeenten en provincies straks verplicht om al haar plannen objectgericht te schrijven en volgens de geldende standaarden beschikbaar te maken. Dit is een andere manier van werken dan de huidige, waarin iedere sector met een eigen inhoudsopgave een andere opzet van visie maakt. Dit is nog maar een topje van de ijsberg van de digitaliseringsopgave die er op gemeenten en provincies afkomt. Daarnaast vraagt het om betere informatie ontsluiting, om bijvoorbeeld keuzes te maken in het omgevingsplan.

Wil je dieper inzicht in wat de Omgevingswet voor de specifieke situatie van jouw organisatie betekent, neem contact op met [Sten Camps](#).